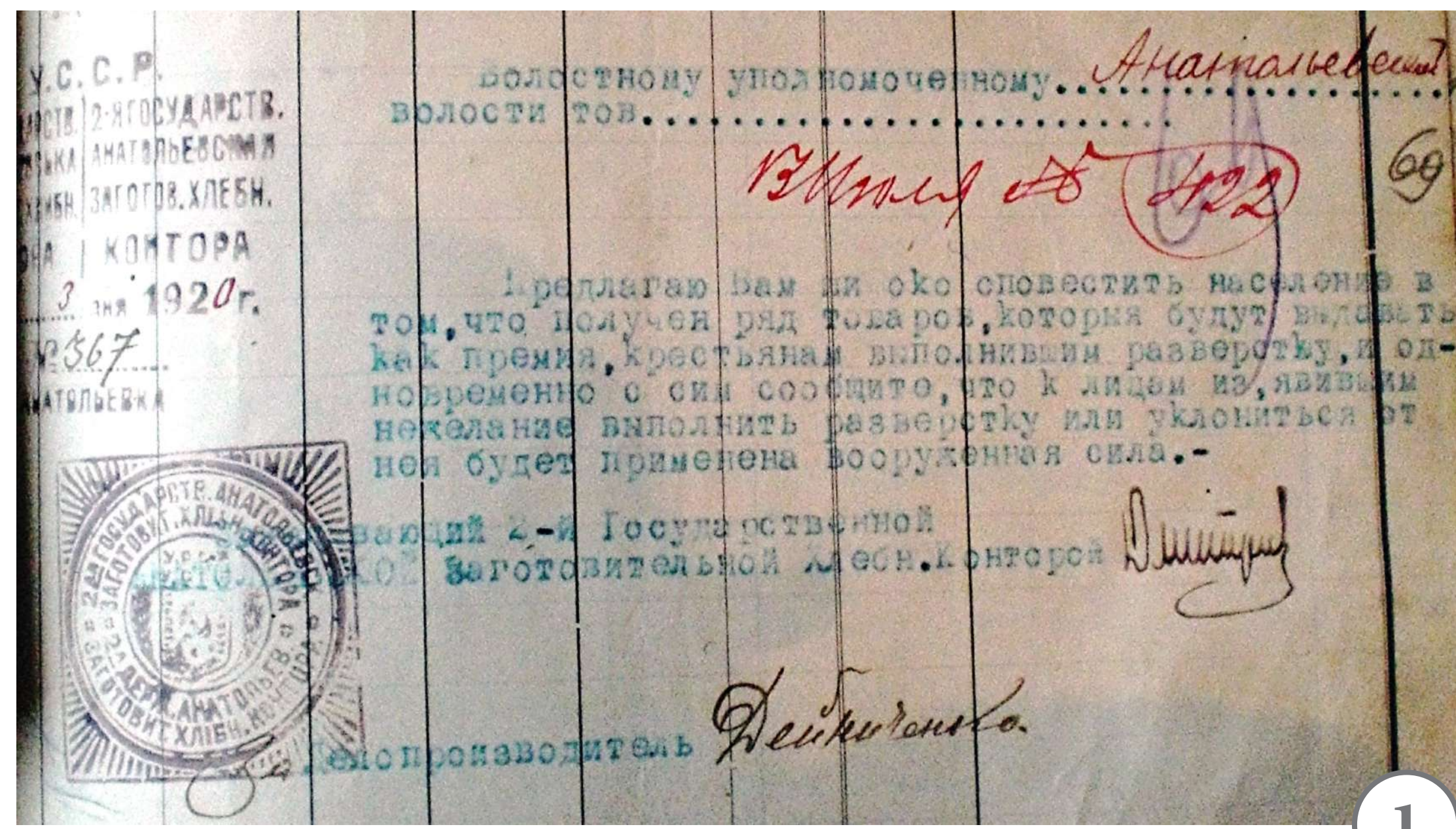

СОЦІАЛІСТИЧНІ ПЕРЕТВОРЕННЯ 1920-х років SOZIALISTISCHE UMGESTALTUNG DER 1920er Jahre

1. Повідомлення про застосування збройної сили у разі ухилення від продрозкладки в Анатолівській волості, Одеська губернія. 1920. Державний архів Миколаївської області

2. Обробка поля меннонітками у колонії Блюменорт (Таврійська губернія). 1922
Feldarbeit von Mennonitinnen der Kolonie Blumenort (Gouvernement Taurien). 1922

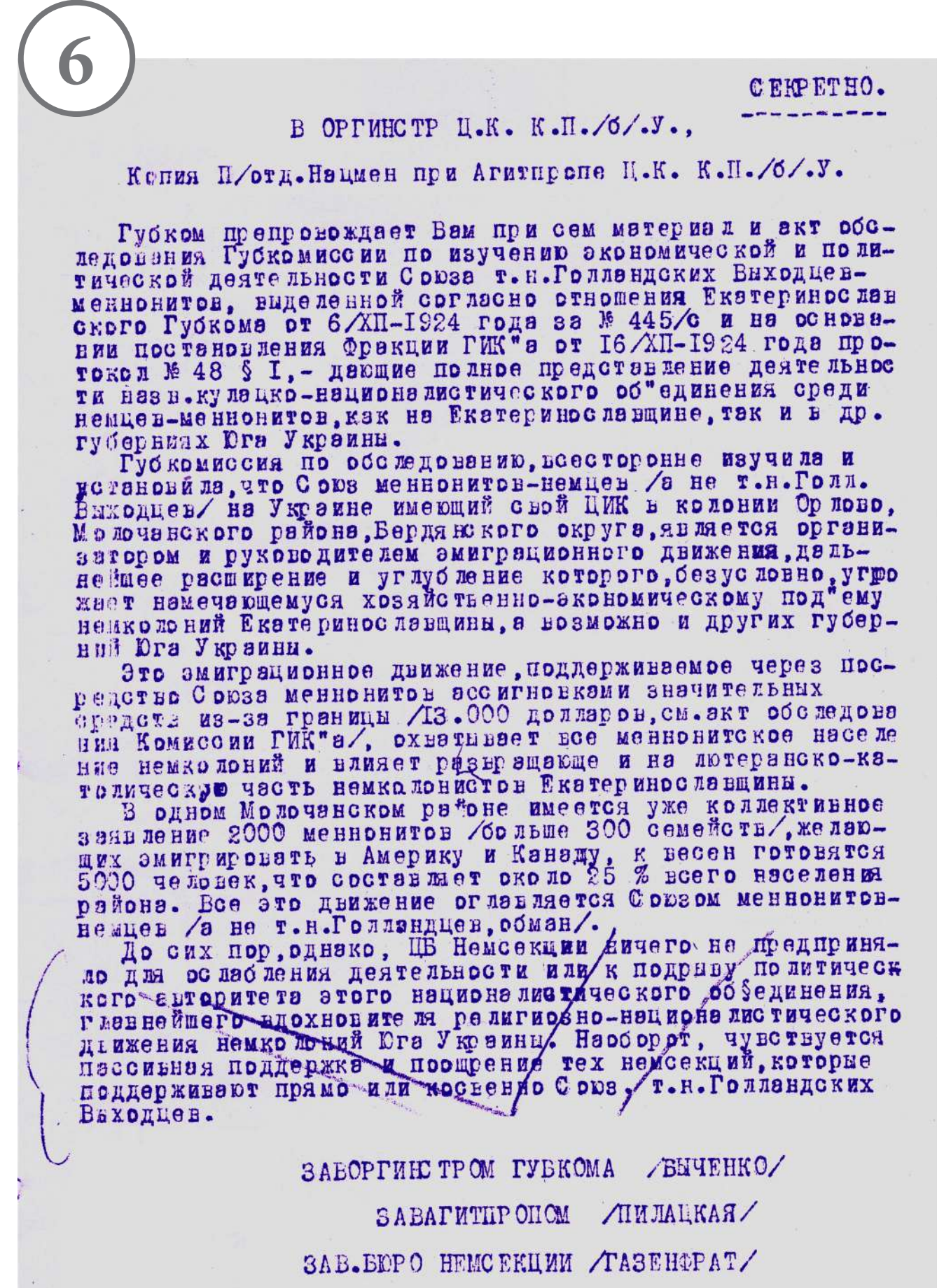
3. Трактори «Фордзон», надані «Американською меннонітською допомогою», в хортицьких колоніях. 1922
Fordson-Traktoren des „Amerikanischen mennonitischen Hilfswerks“ in den Chortitzaer Kolonien. 1922

Зі встановленням Червоною армією контролю над територією України почалися соціалістичні перетворення:

- встановлення диктатури революційних комітетів на всіх рівнях адміністрації;
- націоналізація землі та засобів виробництва;
- відділення церкви від держави і школи від церкви;
- вилучення церковних цінностей;
- політика військового комунізму і її основна складова – продовольча розкладка, що проходила шляхом насильницького вилучення сільськогосподарських продуктів (походи на кулаків);
- створення комітетів бідноти для виявлення і реквізиції сільгосппродуктів і зміцнення радянської влади.

Ця політика призвела до повного розорення сільського господарства, яке раніше понесло значні втрати через реквізиції і контрибуції в роки громадянської війни. У південних губерніях почався голод (1921–1923). У цій ситуації в охоплені голодом німецькі колонії під Одесою були поселені діти німців з голодуючого Поволжя. Нова економічна політика зумовила короткий перепочинок і поживлення економічної діяльності, після чого послідувала політика класового розшарування сільського населення, створення колгоспів та інших форм колективного господарювання. Німці і менноніти причорноморських губерній, не сподіваючись на нову владу, створювали товариства взаємодопомоги, сільськогосподарські та споживчі кооперативи, які змогли отримати допомогу з-за кордону у вигляді хлібного зерна, насіння, тракторів, машин, знарядь праці та ін. Найбільш впливовим виявився створений у 1919 р. «Союз товариств і груп меннонітів півдня Росії», зареєстрований у 1922 р. як «Союз нащадків голландських вихідців». Він проіснував до 1926 р. Для радянізації села ДПУ запропонувало «негайно приступити до відправки за кордон небажаного елемента з меннонітів». Союзу вдалося не тільки отримати значну допомогу, а й домогтися можливості еміграції з УРСР близько 12 тис. меннонітів у 1923–1929 рр. «Американська меннонітська допомога» з березня 1922 р. по вересень 1923 р. надала 1 200 тонн продовольства, 150 тонн одягу, медикаментів вартістю 2 000,00 американських доларів. Допомога надходила також з Канади, Голландії, Німеччини, Швейцарії та від «Американської адміністрації допомоги» (АРА).

Землепорядкування, тобто наділення сільського населення націоналізованою землею, що розтягнулося на роки, проходило з порушеннями законів, супроводжувачи заселенням німецьких і меннонітських сіл інонаціональним населенням. Виділеної землі (не більше 16 десятин на господарство) було недостатньо для ведення товарного господарства. Неврожай 1927 р., різке підвищення сільгосподатку, зниження закупівельних цін держави на сільгосппродукти і початок суцільної колективізації викликали восени 1929 р. сплеск еміграційних настроїв. Тисячі німецьких і меннонітських господарств по всьому СРСР були продані за безцінь або покинуті. Їх власники сподівалися за допомогою посольства Німеччини емігрувати до США або Канади. Покинути СРСР змогли лише 5 750 осіб.

8. **КАТЕРИНЕНТАЛЬСКОЕ СЕЛ.-ХОЗ. КРЕДИТНОЕ ТОВАРИЩЕСТВО ХЛЕБОРОБ**
Существует с 1924 года. Находится в с. Катериненталь, К.-Либкнехтовск. р-на, Николаевского округа. Объединяет—273 членов.
Паевой капитал—625 руб. 86 коп. Основной капитал—842 руб. 45 коп. Заслуженный капитал—727 р. 69 к. Прибыль за 1926—27 г.—400 р.
КРЕДИТУЕТ ИСКЛЮЧИТЕЛЬНО ЧЛЕНОВ ТОВАРИЩЕСТВА.
Председатель правления ГУНГ Ф. П.
Члены правления ГЕРНЕР К. Л., МАРТЫН Н. Ф.

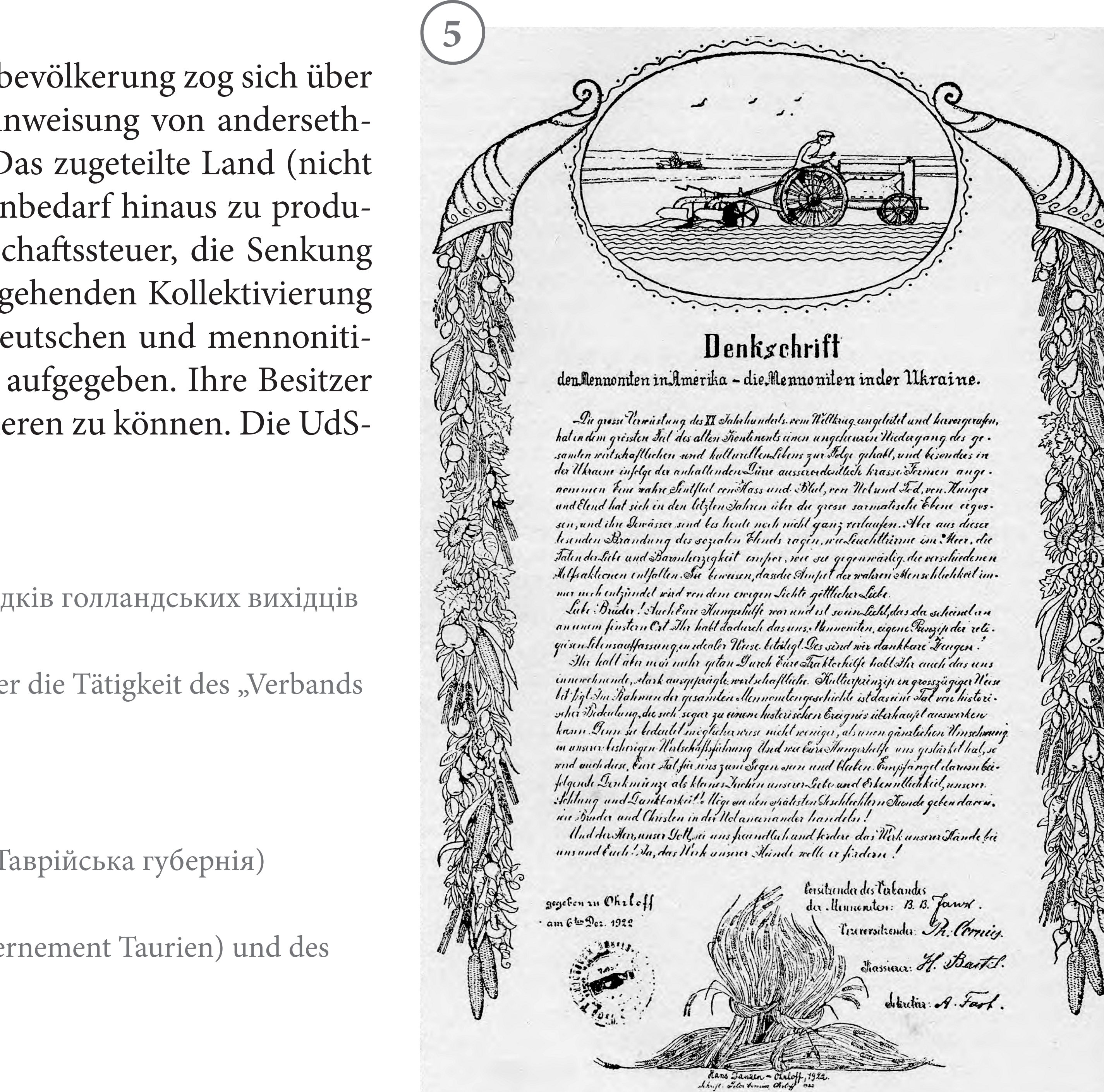
9. **КАТЕРИНЕНТАЛЬСКОЕ ПОТРЕБИТЕЛЬНО-КООПЕРАТИВНОЕ ТОВАРИЩЕСТВО КОННОРДИЯ**
Находится в с. Катериненталь, К.-Либкнехтовск. р-на, Николаевского округа. Существует с 1923 года. Объединяет 301 члена.
Паевой капитал—1.893 р. 96 к. Оборотный капитал—64.601 руб. 64 коп. Прибыль за 1926—27 год—2.200 руб.
Т-во снабжает население всевозможн. товарами и производит заготовку хлеба.
Председатель правления ГАФ В. Ф.
Члены правления ЯНЦЕР И. К., ИОХИМ М. И., ДАЛЬМАН И. Л., ДАЛИНГ И. Ф.

4. Склад «Американської меннонітської допомоги» на млині Нібура в Олександрівську, де розподілявся одяг для голодуючих. 1923. MCC Archives, Goshen, Indiana, США
Warenlager des „Amerikanischen mennonitischen Hilfswerks“, in dem Kleidung für die Verteilung an Hungerleidende vorbereitet wurde, in der Mühle von Niebuhr in Aleksandrowsk. 1923. MCC Archives, Goshen, Indiana, USA

Діє політика призвела до повного зриву сільського господарства, яке раніше понесло значні втрати через реквізиції і контрибуції в роки громадянської війни. У південних губерніях почався голод (1921–1923). У цій ситуації в охоплені голодом німецькі колонії під Одесою були поселені діти німців з голодуючого Поволжя. Нова економічна політика зумовила короткий перепочинок і поживлення економічної діяльності, після чого послідувала політика класового розшарування сільського населення, створення колгоспів та інших форм колективного господарювання. Німці і менноніти причорноморських губерній, не сподіваючись на нову владу, створювали товариства взаємодопомоги, сільськогосподарські та споживчі кооперативи, які змогли отримати допомогу з-за кордону у вигляді хлібного зерна, насіння, тракторів, машин, знарядь праці та ін. Найбільш впливовим виявився створений у 1919 р. «Союз товариств і груп меннонітів півдня Росії», зареєстрований у 1922 р. як «Союз нащадків голландських вихідців». Він проіснував до 1926 р. Для радянізації села ДПУ запропонувало «негайно приступити до відправки за кордон небажаного елемента з меннонітів». Союзу вдалося не тільки отримати значну допомогу, а й домогтися можливості еміграції з УРСР близько 12 тис. меннонітів у 1923–1929 рр. «Американська меннонітська допомога» з березня 1922 р. по вересень 1923 р. надала 1 200 тонн продовольства, 150 тонн одягу, медикаментів вартістю 2 000,00 американських доларів. Допомога надходила також з Канади, Голландії, Німеччини, Швейцарії та від «Американської адміністрації допомоги» (АРА).

5. Лист-подяка меннонітів України на адресу меннонітів Північної Америки, які надали їм допомогу у 1921–1922 рр. 1922
Dankschrift der Mennoniten in der Ukraine an die Mennoniten in Nordamerika für ihre Hilfe während der Hungersnot 1921–1922. 1922

B E R I C H T
des Z.B. der deutschen sektionen beim Z.K.K.P.b.U. über seine Arbeit vom Oktober 1924 bis zum 1 Mai 1926.
Die wirtschaftliche und politische Lage des deutschen Dorfes und in der Ukraine und die Arbeitsbedingungen.
In den letzten einhalb Jahren kann ein schneller wirtschaftlicher Aufschwung des deutschen Dorfes festgestellt werden, welche